

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 25, ст.191)

Відповідно до Конституції України, зокрема [статті 11](#), яка зобов'язує державу сприяти консолідації та розвитку української нації, її історичної свідомості,

спираючись на резолюції Генеральної Асамблеї ООН від 22 листопада 2004 року № A/RES/59/26 та від 2 березня 2010 року № A/RES/64/257,

прагнучи розвивати та зміцнювати незалежну, демократичну, правову державу,

усвідомлюючи, що Друга світова війна 1939-1945 років, що розпочалася внаслідок домовленостей націонал-соціалістичного (нацистського) режиму Німеччини та комуністичного тоталітарного режиму СРСР, стала найбільшою трагедією людства у ХХ столітті,

зважаючи на те, що під час Другої світової війни 1939-1945 років націонал-соціалістичним (нацистським) та комуністичним тоталітарним режимами на території України було вчинено численні злочини проти людства та людяності, воєнні злочини та злочини геноциду, внаслідок чого Україні та Українському народові було завдано величезних втрат,

відзначаючи всесвітньо-історичне значення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років,

віддаючи данину пам'яті всім жертвам Другої світової війни 1939-1945 років та зважаючи на необхідність постійного піклування про ветеранів війни, учасників визвольного руху та жертв нацизму,

з метою збереження пам'яті про перемогу над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років Верховна Рада України приймає цей Закон.

Стаття 1. Увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років

1. Шанобливе ставлення до пам'яті про перемогу над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років, про ветеранів війни, учасників українського визвольного руху та жертв нацизму є священним обов'язком держави та громадян України.

2. З метою вшанування пам'яті всіх жертв Другої світової війни 1939-1945 років в Україні встановлюється День пам'яті та примирення, який відзначається щороку 8 травня.

3. В Україні щороку 9 травня відзначається державне свято - День перемоги над нацизмом у Другій світовій війні (День перемоги).

4. Порядок проведення меморіальних та урочистих заходів, присвячених Дню пам'яті та примирення і Дню перемоги, визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 2. Форми увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років

1. Основними формами увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років є:

1) відзначення Дня пам'яті та примирення, Дня перемоги, днів вигнання нацистів з України, Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, інших адміністративно-територіальних одиниць;

2) установлення почесної варти біля Вічного вогню, могил Невідомого солдата і Невідомого матроса, покладання вінків, квітів до пам'ятників та меморіалів, присвячених увічненню перемоги над нацизмом та вшануванню пам'яті жертв Другої світової війни 1939-1945 років;

3) недопущення фальсифікації історії Другої світової війни 1939-1945 років у наукових дослідженнях, навчально-методичній літературі, підручниках, засобах масової інформації, публічних виступах представників державних органів, органів місцевого самоврядування, посадових осіб;

4) сприяння об'єктивному та всебічному дослідженню історії Другої світової війни 1939-1945 років, відображенню подій війни, її жертв, діянь учасників у творах літератури і мистецтва, книгах та альбомах пам'яті, засобах масової інформації;

5) упорядкування, збереження та спорудження пам'ятників і пам'ятних знаків на вшанування пам'яті учасників та жертв Другої світової війни 1939-1945 років, створення музеїв, меморіальних комплексів, присвячених Другій світовій війні 1939-1945 років;

6) забезпечення проведення за сприяння держави пошукової роботи з метою встановлення імен загиблих і тих, хто пропав безвісти, перепоховання останків воїнів, які загинули під час Другої світової війни 1939-1945 років.

Стаття 3. Почесна варта

1. Під час відзначення Дня пам'яті та примирення, Дня перемоги і Дня захисника України у столиці України, столиці Автономної Республіки Крим, місті Севастополі, в обласних центрах біля пам'ятників та меморіалів, присвячених увічненню перемоги над нацизмом та вшануванню пам'яті жертв Другої світової війни 1939-1945 років, устанавлюється почесна варта, а також покладаються вінки і квіти.

Стаття 4. Пам'ятки Другої світової війни 1939-1945 років

1. Пам'ятками Другої світової війни 1939-1945 років визнаються військові кладовища, військові ділянки на цивільних кладовищах, братські та самотні могили, пам'ятники, пам'ятні знаки, скульптурні, архітектурні та інші споруди, композиції і об'єкти, що увічнюють пам'ять про події часів Другої світової війни 1939-1945 років, її учасників та жертв.

Єдиний національний реєстр пам'яток Другої світової війни 1939-1945 років затверджується Кабінетом Міністрів України.

2. Пам'ятки, визначені частиною першою цієї статті, перебувають під охороною держави.

3. Фінансування заходів, пов'язаних з утриманням у належному стані пам'яток, визначених частиною першою цієї статті, здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, передбачених на відповідну мету, а також за рахунок пожертв юридичних, фізичних осіб, міжнародних організацій або іноземних держав.

4. Державні органи та органи місцевого самоврядування несуть у межах компетенції відповідальність за облік і збереження пам'яток Другої світової війни 1939-1945 років.

5. Пошук невідомих військових поховань, останків жертв та воїнів, загиблих у Другій світовій війні 1939-1945 років, здійснюється в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

6. Поховання учасників бойових дій під час Другої світової війни 1939-1945 років здійснюється органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів.

7. Наруга над пам'ятками Другої світової війни 1939-1945 років, їх руйнування або знищення тягне за собою відповідальність згідно із законом.

Стаття 5. Міжнародні договори щодо ліквідації наслідків Другої світової війни 1939-1945 років і збереження пам'яток, пов'язаних з подіями Другої світової війни 1939-1945 років

1. Україна забезпечує виконання міжнародних договорів щодо ліквідації наслідків Другої світової війни 1939-1945 років та укладає договори про компенсацію шкоди жертвам нацизму. На підставі міжнародних договорів Україна забезпечує спорудження і збереження пам'яток у місцях поховань воїнів, які загинули під час Другої світової війни 1939-1945 років, за межами території України.

2. Україна в рамках міжнародних договорів сприяє виявленню поховань часів Другої світової війни 1939-1945 років, розташованих на її території, спорудженню і збереженню пам'яток у місцях поховань, відродженню гуманістичного ставлення до них.

3. Україна неухильно дотримується міжнародних зобов'язань щодо недопущення проявів нацизму і тоталітаризму в будь-якій формі на своїй території.

Стаття 6. Відповідальність за невиконання цього Закону

1. Особи, винні у порушенні вимог цього Закону, несуть відповідальність згідно із законом.

Стаття 7. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Визнати таким, що втратив чинність, [Закон України "Про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років"](#) (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 30, ст. 239; 2011 р., № 44, ст. 470; 2012 р., № 28, ст. 310).

3. [Абзац шостий](#) частини першої статті 73 Кодексу законів про працю України (Відомості Верховної Ради УРСР, 1971 р., додаток до № 50, ст. 375) викласти в такій редакції:

"9 травня - День перемоги над нацизмом у Другій світовій війні (День перемоги)".

Президент України

П.ПОРОШЕНКО

**м. Київ
9 квітня 2015 року
№ 315-VIII**